

BREZ MUJE SE ŠE ČEVELJ NE OBUJE

mag. ANDREJ KOŠIČ

Kdor je bil kdaj med tehnično dovršeno izvedenim nastopom folklorne skupine ali ob njegovem koncu na odru kot eden od izvajalcev programa, ki mu občinstvo glasno pa tudi ritmično ploska ali, kot pravimo še drugače, »skandira«, bo lahko potrdil, da ob takih trenutkih človeka preveva neizmerno zadovoljstvo. Tudi sam sem nemalokrat doživljal podobne občutke in tedaj začutil veliko zadoščenje za ure in ure truda in prizadevanj za čim boljše kakovost izvedbe pripravljene programa. Lahko bi z malce pretiravanja zapisal tudi, da mi takšni aplavzi pomenijo največje priznanje za vloženo delo.

Seveda pa je do tja dolga in naporna pot, na kateri morajo biti med drugim izpolnjeni številni pogoji, ki omogočajo končni uspeh. O njih pogosto in povsem odkrito razmišlja Vasja Samec, dolgoletni, priznani in uveljavljeni folklornik, ki pri skupini zna spodbuditi kakovosten razvoj.

Namen prispevka ni po dolgem in počez ponavljati njegove ugotovitve, rad pa bi še posebej navedel in podčrtal nekaj njegovih ključnih stvari, za katere tudi sam menim, da jih v mnogo naših folklornih skupinah premalo upoštevajo.

Pregovor pravi *Riba smrdi pri glavi*, kar bi se lahko glasilo tudi takole: *Dobro skupino lahko naredi le dober vodja!* Če govorimo o značilnostih takšnega vodje, potem po mojem ni dovolj, da ima samo znanja o plesnem področju. Potrebna so še znanja iz psihologije, sociologije in organizacije, seveda pa je idealno, če gre za človeka, za katerega lahko rečemo, da je *rojen vodja*.

Logično se postavlja vprašanje, kako najti takšnega tako rekoč idealnega ali rojenega vodjo. Z reševanjem tega vprašanja, ki ga že dolga desetletja proučujeta in po svoje razrešujeta tako

teorija kadrovanja kot teorija vodenja, se vsakodnevno ukvarjajo vsa podjetja in organizacije, ki jim je kaj do kakovosti dela izdelkov in storitev. Da ne bi zašel na preširoko pot, se bom skušal osredotočiti na naše, folklorno področje.

Od leta 1969, ko sem sam opravil takratni prvi začetni seminar za izprašane vodje folklornih skupin, kar dovolj tekoče spremljam ta segment izobraževanja. Ko sem bil še bolj aktiven »funkcionar« v folklornih vrstah, sem večkrat spodbujal k analizi, zakaj tako velik osip oziroma tako majhen »iztržek« tistih folklornikov, ki so seminar uspešno končali, a se kasneje niso vključili v delo folklornih skupin. Ker neke strokovno podprte analize nisem zasledil vse do današnjih dni, so moje zaznave v prid ugotovitvi, da (vsaj do konca preteklega desetletja) pri skupinah izboru kandidatov za omenjeni seminar niso posvečali dovolj pozornosti.

Po mojem se pri skupini prvo iskanje bodočega vodje začne z opazovanjem in postopnim vključevanjem tistih pevcev, plesalcev in glasbenikov, ki kažejo dovolj plesnega, pevskega ali glasbenega talenta, poleg tega pa še pripravljenost za organizacijsko delo, poučevanje in (ali) vodenje v ožjem pomenu besede. Če bi bilo tako, kot ugotavljam, potem bi vsaj nekaj od sposobnih in pripravljenih za vodenje lahko usmerjali na seminar in z veliko verjetnostjo tudi računali, da bo takšen kandidat predvideno nalogo najprej kot korepetitor, kasneje pa kot vodja tudi prej ali slej prevzel.

To sicer še ne pomeni, da bomo pri upoštevanju predlaganega načina kadrovanja za vodenje pri vseh skupinah uspešni, bomo pa precej bliže temu, da bodo kandidati za bodoče vodje bolje pripravljeni, bolj motivirani in usposobljeni in se bodo seveda še dodatno oblikovali med delom.

Število seminaristov na začetnem seminarju onemogoča ali pa vsaj zelo otežuje praktično individualno delo. Tudi v aktualnem programu, kolikor ga poznam, takšna oblika dela ni predvidena. Morda pa ne bi škodilo razmisliti, da bi program sicer dobro utečenega seminarja dopolnili z nekaj urami praktičnega dela, s katerim bi se seminaristi individualno že na seminarju preizkusili v vlogi vodje ali učitelja. Tako bi marsikdaj odkrili »ta pravega« in s tem vodstvu seminarja dali znak, kdo je vreden dodatne pozornosti.

Končno še mnenje o intenzivnosti dela pri t. i. reproduktivnih skupinah. Menim, da so pri teh skupinah redne vaje dvakrat na teden neizogibne, pred pomembnejšimi nastopi ali gostovanji pa še dodatne intenzivne. Samo tako je mogoče zagotoviti ustrezno kakovost predstavljanja naše zapuščine doma in v tujini.

In še ena spodbuda strokovnim spremljevalcem srečanj. Mislim, da bi bilo prav, da skušajo vsak nastop ovrednotiti tudi z vidika obvladovanja plesne tehnike in vplesanosti nastopajočih, z vidika obvladovanja odra pa seveda z vidika sproščenosti in neposrednosti, ki se nujno pojavljata šele tedaj, ko skupina že dobro obvlada tehniko plesa, petja in orientacije na odru. Kakovost sestave programa je en del, ki odloča o celoti, drugo pa je tehnična izvedba, na katero smo morda prevečkrat premalo pozorni.

Da je za kakovosten nastop potrebno veliko vaj, se dobro zavedajo člani nekaterih veteranskih folklornih skupin. Na fotografiji je Folklorna skupina Cof iz Ljubljane.

(Foto: Janez Eržen, Maribor, 10. 10. 2009.)